

**Uchwała Nr XV/51/2020
Rady Miejskiej w Stopnicy**

z dnia 31 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020, poz. 713 ze zm.) oraz art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.) Rada Miejska uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2021” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Stopnica.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałania przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Przedmiotowy program, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały, określa w szczególności cele, zadania i działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Stopnica. W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

Załącznik do Uchwały
Nr XV/51/2020 Rady Miejskiej w Stopnicy
z dnia 31 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W STOPNICY
NA LATA 2021-2026**

Wstęp

W czasie współczesnym, który charakteryzuje wysokie tempo postępu cywilizacyjnego, jedną z najbardziej podstawowych jednostek uwagi i troski społecznej wciąż pozostaje rodzina. Zgodnie z definicją zawartą w Konstytucji RP, rodziną jest „małżeństwo kobiety i mężczyzny posiadające dzieci¹”. Zgodnie z ujęciem pedagogicznym można ponadto przywołać następujące wyjaśnienie tego terminu: „rodzina jest małą grupą społeczną, składającą się z rodziców, ich dzieci i krewnych; rodziców łączy więź małżeńska, rodziców z dziećmi — więź rodzicielska, stanowiąca podstawę wychowania rodzinnego, jak również więź formalna określająca obowiązki rodziców i dzieci względem siebie.²” Druga, znacznie bardziej złożona definicja wskazuje na istnienie określonych powinności poszczególnych członków rodziny względem siebie. W rodzinach dysfunkcyjnych, w których występuje przemoc, możliwość realizacji takich obowiązków w sposób właściwy staje się trudna bądź niemożliwa. W ramach myśli przewodniej niniejszego programu zostanie zwrócona szczególna uwaga właśnie na rodziny będące przykładem zaistnienia podobnych dysfunkcji. Opracowane strategie działań zawarte w programie mogą przyczynić się do uzdrowienia sytuacji kryzysowych związanych z wystąpieniem przemocy wśród lokalnych rodzin.

I. Charakterystyka przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie może być zjawiskiem wieloaspektowym. Na początku warto wskazać, co charakteryzuje same ofiary przemocy. Zdefiniować je można jako „osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny.³”

Osoba sprawcy natomiast objaśniana poprzez wyszczególnienie charakterystycznych cech dla tej kategorii jednostek: „[sprawcami przemocy] są najczęściej mężczyźni. W większości przypadków nie różnią się znacznie pod względem cech osobowości od mężczyzn niestosujących przemocy, aczkolwiek są od nich mniej asertywni, charakteryzują się

¹Strona Internetowa „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej” <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=4D9E5870> [dostęp: 14.12.20]

²Słownik pedagogiczny PWN, Warszawa 1987, s. 261-262.

³Miłkowska G., Silna K., Działania wspierające i pomoc osobom doświadczającym przemocy, „Dyskursy Młodych Andragogów”, nr 19, s. 193-205.

również niską samooceną, słabymi umiejętnościami społecznymi, nie potrafią kontrolować swojego gniewu, są kłótlivi i skłonni do rękoczynów, co zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań antyspołecznych.⁴”

Po wprowadzeniu pojęć ofiary i sprawcy należy ostatecznie określić, co warunkuje sytuację występowania przemocy w rodzinie. **Zjawisko przemocy będzie charakteryzować się współwystąpieniem następujących czterech warunków:**

- intencjonalność lub zaniechanie działań,
- wystąpienie przewagi jednej osoby nad drugą,
- następuje naruszenie praw i/lub dobra osobistego w wyniku intencjonalnego działania, bądź zaniechania działań,
- wystąpienie bólu, cierpienia fizycznego i/lub psychicznego u osoby, która doświadcza przemocy⁵.

Ponadto, można wyróżnić następujące rodzaje przemocy:

- **fizyczna** – skutek naruszenia nietykalności fizycznej danej osoby,
- **seksualna** – skutek naruszenia intymności osoby,
- **psychiczna** – skutek nastąpienia uszczerbku na godności osoby,
- **ekonomiczna** – skutek naruszenia własności osoby
- **zaniedbanie** – skutek intencjonalnego lub nieintencjonalnego zaniechania wykonywania obowiązków związanych z opieką nad bliskimi w rodzinie⁶.

II. Cele Programu

Cel główny:

Podstawowy cel programu stanowią dwa równorzędne aspekty. Po pierwsze wzrost świadomości społecznej w kwestii wiedzy i sposobów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Następnie, sam wzrost skuteczności tych działań na obszarze Miasta i Gminy Stopnica. Wskazany cel może zostać osiągnięte poprzez skoordynowane działania podejmowane przez

⁴Grygorczuk A. i in., Mechanizmy psychologiczne występujące w relacji ofiara–sprawca przemocy „Psychiatria” 2009; 6, 2: 61–65.

⁵Strona Niebieska Linia. Zakładka „Co to jest przemoc?” <http://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/6-co-to-jest-przemoc> [dostęp: 15.12.20]

⁶ Strona Niebieska Linia. Zakładka „Rodzaje przemocy” <http://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy> [dostęp: 15.12.20]

Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Burmistrza Miasta i Gminy Stopnica, które polegają przede wszystkim na organizowaniu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

- I. Objęcie kompleksowym wsparciem i opieką członków rodzin, w których zdiagnozowano problem przemocy.
- II. Wdrożenie skutecznych działań profilaktycznych, które dotyczą przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- III. Podniesienie umiejętności i kompetencji podmiotów uwikłanych w proces niesienia pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.
- IV. Zwiększenie społecznej wrażliwości i świadomości w aspekcie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- V. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy na obszarze Miasta i Gminy Stopnica.

III. Sposoby realizacji Programu

- I. Utworzenie bazy danych w kontekście osób uwikłanych w przemoc w rodzinie, instytucji podejmujących działania przeciwdziałające przemocy w rodzinie i ostatecznie w kwestii kontynuacji tych działań.
- II. Szerzenie wiedzy w obrębie społeczności Miasta i Gminy Stopnica w kontekście przeciwdziałania przemocy poprzez materiały takie jak ulotki i plakaty.
- III. Otwarcie procedury przyjmowania wniosków i zgłoszeń dotyczących przemocy domowej oraz wdrażanie stosownych działań w sytuacjach kryzysowych.
- IV. Praca zarówno z ofiarami, jak i sprawcami przemocy w rodzinie pod rygorem zapisów dokumentu Niebieskiej Karty.
- V. Organizacja dialogu między ofiarami przemocy domowej i specjalistami oraz jednostkami odpowiedzialnymi w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. Adresaci Programu

Program ukierunkowany jest na organizację wsparcia dla następujących jednostek:

- ofiar przemocy domowej i ich sprawców,
- rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- instytucji oraz służb uwikłanych w pomoc rodzinom oraz pracujących z dziećmi,
- przedstawiciele władz lokalnych i środowiska lokalnego.

VI. Realizatorzy Programu

- I. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – główny realizator programu
- II. Komisariat Policji w Stopnicy
- III. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- IV. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Stopnicy.
- V. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICA” w Stopnicy.
- VI. Zespół Interwencji Kryzysowej działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju
- VII. Sąd Rejonowy w Busku-Zdroju.

VII. Spodziewane efekty

- Skuteczna organizacja wsparcia dla rodzin dotkniętych problemem przemocy,
- Wzrost świadomości i wrażliwości społecznej, spotęgowany formami działań profilaktycznych,
- Wzrost kompetencji oraz praktycznych umiejętności jednostek uwikłanych w proces niesienia pomocy rodzinom dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- Skuteczny monitoring zjawiska przemocy na obszarze Miasta i Gminy Stopnica.

VIII. Zagrożenia w realizacji zadań

- Brak współpracy ze strony zarówno ofiary, jak i sprawcy, w kontekście rozwiązywania sytuacji kryzysowej,
- Utrwalone w społeczeństwie negatywne stereotypy na temat sprawcy i samego zjawiska przemocy w rodzinie,
- Alkohol jako czynnik wzmagający prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy w rodzinie,
- Ubóstwo.

IX. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Miasta i Gminy Stopnica z możliwością uzyskania wsparcia finansowego w postaci dotacji i środków pozabudżetowych pochodzących z innych źródeł.

X. Monitorowanie

Jednym z celów programu jest jego systematyczny monitoring w zakresie skuteczności działań podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinary. Efekty realizacji programu poddawane będą ocenie Burmistrza Miasta i Gminy Stopnica po przedłożeniu corocznego sprawozdania w terminie do 31 stycznia każdego roku.

Bibliografia

1. Grygorczuk A. i in., Mechanizmy psychologiczne występujące w relacji ofiara–sprawca przemocy „Psychiatria” 2009; 6, 2: 61–65.
2. Miłkowska G., Silna K., Działania wspierające i pomoc osobom doświadczającym przemocy, „Dyskursy Młodych Andragogów”, nr 19, s. 193-205.
3. Słownik pedagogiczny PWN, Warszawa 1987, s. 261-262.

4. Strona Niebieska Linia. Zakładka „Co to jest przemoc?” <http://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/6-co-to-jest-przemoc> [dostęp: 15.12.20]
5. Strona Niebieska Linia. Zakładka „Rodzaje przemocy” <http://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy> [dostęp: 15.12.20]
6. Strona Internetowa „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej” <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=4D9E5870> [dostęp: 14.12.20]